

Kỹ năng viết bài báo khoa học

Đỗ Thanh Nghị

Khoa Công nghệ thông tin, ĐHCT
Số 1 Lý Tự Trọng, Ninh Kiều, Cần Thơ
dtngghi@cit.ctu.edu.vn

Ngày 5 tháng 1 năm 2012

Tại sao phải viết bài?

Phương pháp viết bài báo khoa học

Viết bài báo khoa học

Tại sao phải viết bài?

Nghiên cứu không chỉ làm nghiên cứu

- ▶ Ai quan tâm đến nghiên cứu của chúng ta nếu chúng ta không bao giờ nói cho họ biết
- ▶ Chúng ta cần phải giới thiệu ý tưởng và kết quả đạt được với bạn bè, cộng đồng chuyên ngành
- ▶ Viết bài báo và gửi đến các tạp chí, hội thảo, workshop chuyên ngành mà chúng ta nghiên cứu, công bố trên website

Tại sao phải viết bài?

Gặp gỡ cộng đồng

- ▶ Chúng ta cũng biết họ đang làm gì
- ▶ Nói với họ cái mà chúng ta đang nghiên cứu
- ▶ Tìm cái chung đang quan tâm
- ▶ Học hỏi lẫn nhau cách nghiên cứu
- ▶ Thảo luận phương hướng nghiên cứu mới
- ▶ Cả hai bên đều có lợi
- ▶ Mở rộng mối quan hệ

Tại sao phải viết bài?

Viết và gửi bài

- ▶ Yêu cầu bắt buộc đối với nghiên cứu sinh
- ▶ Đăng tải kết quả nghiên cứu đến cộng đồng chuyên ngành
- ▶ Viết bài là thực hành lớn cho luận văn
- ▶ Phải chọn nơi để gửi bài: đúng chuyên ngành, tạp chí, hội thảo workshop có uy tín
- ▶ Đánh giá được chất lượng của nghiên cứu

Phương pháp viết bài báo khoa học

Viết bài báo khoa học

- ▶ Nhiều bài không được viết tốt
- ▶ Kỹ năng viết bài rất đáng để học
- ▶ Chúng ta có thể học nó
- ▶ Sự tiến bộ có thể nhìn thấy ở các bài được chấp nhận đăng bởi tạp chí hay hội thảo
- ▶ Ý tưởng có nhiều giá trị hơn
- ▶ Chúng ta có thể có thêm ý tưởng hay

Phương pháp viết bài báo khoa học

Viết bài báo khoa học

- ▶ Ý tưởng $\Rightarrow$ viết bài $\Rightarrow$ làm nghiên cứu
- ▶ Viết bài là cách phát triển ý tưởng
- ▶ Làm rõ vấn đề hơn
- ▶ Chúng ta có thể biết được chúng ta hiểu vấn đề đến đâu, phần nào còn chưa hiểu, có thể giao tiếp với những cộng sự, bạn bè để nhận được những hỗ trợ, phản hồi, phê bình, etc

Phương pháp viết bài báo khoa học

Viết bài: phương tiện giao tiếp

- ▶ Mục tiêu: truyền đạt ý tưởng của chúng ta đến độc giả
- ▶ Ý tưởng rất hay cũng trở nên vô nghĩa nếu chúng ta vẫn giữ nó mà không công bố
- ▶ Viết bài: trình bày ý tưởng một cách có hệ thống, rõ ràng
- ▶ Đọc lại bài báo là cách kiểm tra lại bài viết

Phương pháp viết bài báo khoa học

Viết bài theo trình tự

- ▶ Giới thiệu vấn đề
- ▶ Đây là vấn đề hấp dẫn
- ▶ Vẫn chưa được giải quyết
- ▶ Vấn đề của chúng ta
- ▶ Mô tả ý tưởng công việc của chúng ta
- ▶ So sánh kết quả đạt được với các phương pháp khác

Phương pháp viết bài báo khoa học

Cấu trúc bài báo khoa học

- ▶ Title: tựa bài (khoảng 1000 người đọc)
- ▶ Abstract: tóm tắt (4 dòng, 100 người đọc)
- ▶ Introduction: giới thiệu (1 trang, 100 người đọc)
- ▶ Problem: vấn đề (1 trang, 10 người đọc)
- ▶ Idea: ý tưởng của chúng ta (2 trang, 10 người đọc)
- ▶ Details: chi tiết (5 trang, 3 người đọc)
- ▶ Related work: nghiên cứu liên quan (1-2 trang, 10 người đọc)
- ▶ Conclusions/future work: kết luận/phát triển (1/2 trang)

Phương pháp viết bài báo khoa học

Abstract: tóm tắt

- ▶ Thường được viết sau cùng
- ▶ Hội thảo dựa vào tóm tắt để biết gửi bài cho chuyên gia thuộc ban chương trình xét duyệt bài
- ▶ Khoảng 4 câu hay 100 từ
- ▶ Tóm tắt vấn đề quan tâm
- ▶ Ý tưởng giải quyết vấn đề của chúng ta,
- ▶ Kết quả đạt được
- ▶ Không phải tóm tắt bài báo, không thể là dàn ý của bài báo

Phương pháp viết bài báo khoa học

Introduction: giới thiệu

- ▶ Mô tả vấn đề
- ▶ Những cống hiến của chúng ta
- ▶ Liệt kê danh sách những cống hiến
- ▶ Dàn ý bài báo
- ▶ Khoảng 1 trang

Phương pháp viết bài báo khoa học

Technical section: chi tiết kỹ thuật

- ▶ Trình bày ý tưởng
- ▶ Truyền tải trực quan đến người đọc
- ▶ Người đọc có thể theo tiếp phần chi tiết
- ▶ Cho dù người đọc không theo tiếp phần chi tiết, nhưng họ vẫn thu được những ý tưởng có giá trị
- ▶ Chọn cách đi thẳng vào vấn đề
- ▶ Phần mô tả chi tiết
- ▶ Các chứng minh các luận cứ
- ▶ Tiên đề, bổ đề định lý, phân tích, so sánh, etc
- ▶ Khoảng 5 trang

Phương pháp viết bài báo khoa học

Related work: các nghiên cứu liên quan

- ▶ Đừng nên đưa vội vào sau phần giới thiệu
- ▶ Do người đọc vẫn chưa nắm về vấn đề
- ▶ Nếu chúng ta mô tả các kỹ thuật, nghiên cứu có liên quan: người đọc chẳng hiểu gì => mệt mỏi, chán, etc :((
- ▶ Viết trước phần conclusion
- ▶ Nói về các nghiên cứu trước đó đã giải quyết vấn đề như thế nào, hạn chế, etc
- ▶ Ý tưởng của tác giả khác với các nghiên cứu trước
- ▶ Khoảng 1-2 trang

Phương pháp viết bài báo khoa học

Experiments/results/analysis: thực nghiệm

- ▶ Mô tả thực nghiệm
- ▶ Kết quả thực nghiệm
- ▶ So với lý thuyết
- ▶ Giải thích, bình luận, phân tích kết quả, so sánh với các phương pháp khác
- ▶ Khoảng 2-3 trang

Phương pháp viết bài báo khoa học

Conclusions: kết luận

- ▶ Nhắc lại những gì đã làm, tại sao quan trọng
- ▶ Kết quả đạt được
- ▶ Khoảng 6 dòng

Future work: hướng phát triển

- ▶ Tóm tắt những gì tác giả dự định làm
- ▶ Những câu hỏi mở còn cần phải trả lời
- ▶ Khoảng 3 dòng

Phương pháp viết bài báo khoa học

Acknowledgments: lời cảm ơn

- ▶ Những người đưa ra những lời khuyên
- ▶ Nhà tài trợ kinh phí cho nghiên cứu
- ▶ Người cung cấp một số bài báo trích dẫn
- ▶ Người cung cấp thư viện code
- ▶ Người chỉnh sửa bài báo

References: tài liệu tham khảo

- ▶ Chỉ in nghiêng tên tạp chí, tên sách

Viết bài báo khoa học

